

LATVIJĀ VIENS NO ZEMĀKAJIEM REVIDĒTO UZNĒMUMU ĪPATSVARIEM EIROPĀ

Latvija aizvien ir vienā no pēdējām vietām Eiropā pēc revīzijai pakļauto uzņēmumu īpatsvara. Ja vidēji Eiropā revīziju veic aptuveni 10% no visiem valstī strādājošajiem uzņēmumiem, Latvijā šis skaitlis ir tikai 3,3%.

Ir sasniegta zemākā robeža, ja valsts vēlas apturēt ēnu ekonomikas uzvaras gājieni, savukārt uzņēmēji cerēt uz paredzamu un drošu uzņēmējdarbības vidi, secina Latvijas Zvērinātu revidentu asociācijas (LZRA) valdes loceklis, zvērināts revidents Kaspars Rutkis.

Uzņēmēju un biznesa vides interesēs

“Pat, ja uzņēmējiem šķiet — jo mazāk kāds mani kontrolē, jo labāk, jāatceras, ka šis nav jautājums par katru atsevišķu uzņēmumu vien, bet biznesa vidi un valsts ekonomiku kopumā. Skatoties plašāk, saprātīgi kontrolēta, taču uzticama uzņēmējdarbības vide ir

pašu uzņēmēju interesēs,” savu nostāju pauž eksperts. Viņš skaidro, ka finanšu pārskatu vispārīga revīzija būtiski mazina biznesa riskus tiem uzņēmējiem, kuri godīgi maksā nodokļus un ikvienu finanšu darbību skaidri un saprotami uzrāda savos finanšu pārskatos. Ja uzņēmējs darbojas legāli, plašam uzņēmumu lokam veikta gada pārskatu revīzija sniedz tam lielākas garantijas, ka nebūs spiests bankrotēt tikai tādēļ, ka konkurents krāpsies ar nodokļiem un tādējādi radīs negodīgu konkurenci vai sadarbības partneris negaidīti paziņos par maksāspējas problēmām.

Gada pārskatu revīzijai valstiska funkcija

K.Rutkis atgādina, ka LZRA, VID, Valsts kontrole un citi kontroles dienesti veic valsts deleģētas uzraudzības funkcijas un atsevišķos gadījumos vienas iestādes darbs atvieglo otras darbu. “Tā ir plaši izplatīta prakse, kad valstis deleģē konkrētas

profesijas pārstāvjiem — šajā gadījumā auditoriem — tiesības pārliecināties, ka uzņēmēji savos darbības pārskatos ir pareizi un precīzi atspoguļojuši visu savu finanšu plūsmu un attiecīgi pareizi arī sarēķinājuši un nomaksājuši nodokļus valsts budžetā. Jautājums ir vienkāršs — cik lielu daļu no uzņēmējiem valsts vēlas uzraudzīt?” secina eksperts,

un skaidro, ka tas patiesībā ir atkarīgs no korporatīvās kultūras tradīcijām, kas ir iedibināta konkrētajā valstī. Piemēram, Zviedrijā un Somijā jau vēsturiski viena no tradīcijām bijusi, ka valsts šādā veidā uzrauga gandrīz visus savus uzņēmējus. Lielbritānijā ikvienu uzņēmuma pārskatam klāt jābūt pievienotam sertificēta grāmatveža slēdzienam (ne

uzņēmumā strādājoša) par šā pārskata atbilstību likuma prasībām — te nepietiks ar uzņēmuma galvenā grāmatveža parakstu. Savukārt Vācijā nodokļu deklarācijām ir jābūt pievienotam sertificēta nodokļu konsultanta slēdzienam. “Te nav runa par neuzticēšanos — tie ir valstī pieņemti un respektēti standarti, kurus visi ir akceptējuši un attiecīgi arī izpilda,” norāda K.Rutkis.

Krāpniecības shēmas un ēnu ekonomikas īpatsvars liedz celt revīzijas kritērijus

Pašreizējā Eiropas Savienības direktīva par gada pārskatiem nosaka, ka katra valsts pati var definēt kritērijus, kādiem uzņēmumiem būtu veicama obligātā gada pārskatu revīzija. Tas rosina diskusijas par vēlamo sliekšni obligātās revīzijas veikšanai.

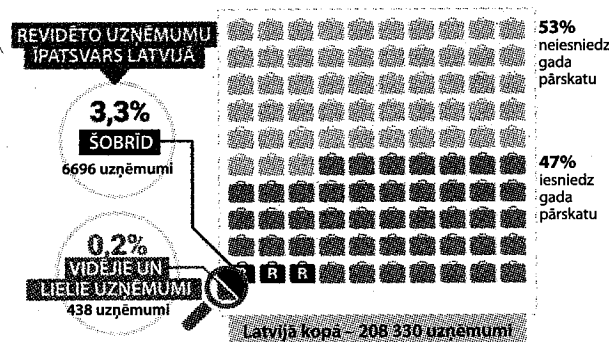
K.Rutkis skaidro, ka jau pašlaik noteiktais 800 tūkstošu eiro apgrozījums paredz, ka obligātā revīzija ir veicama tikai 8% no tiem

uzņēmumiem, kas iesnieguši gada pārskatus VID. Respektīvi — jau šobrīd uz pārējiem 92% aktīvo Latvijas uzņēmumu netiek attiecināta šī obligātā prasība. Ja Latvijā likumā noteiktu, ka revīziju obligāti jāveic tikai lielajiem uzņēmumiem, tad reāli pēc Eiropas Savienības kritērijiem tādu būtu tikai ap 500 uzņēmumu, kas nozīmētu, ka revidējamo uzņēmumu kopējais apjoms būtu tikai ap 0,2% no visiem Latvijā strādājošajiem uzņēmumiem, kas ir ārkārtīgi maz, uzskata eksperts.

“Latvijā aizvien ir augsts pelēkās ekonomikas īpatsvars. Tas ir augstāks nekā kaimiņiem igauņiem un lietuviešiem. Joprojām regulāri dažādi darboņi tiek pieķerti pievienotās vērtības nodokļa izkrāpšanā. Mūsu uzņēmējdarbības vide nav tik sakārtota, lai valsts varētu atļauties gandrīz nemaz nekontrolēt uzņēmēju finanšu pārskatus,” secina K.Rutkis.

Guntars Gūte

FINANŠU KONTROLE UZNĒMUMOS

CITĀS EIROPAS VALSTĪS
REVĪZIJA OBLIGĀTA AP 10% UZNĒMĒJU

Beinas

Business

16.09.2015.g.